

ҚАЗАҚ ФОЛЬКЛОРЫНЫҢ БҮГІНГІ АНИМАЦИЯЛЫҚ ФИЛЬМДЕРДЕГІ КӨРІНІСІ

МРНТИ 18.67.91

Абитаева Г.¹, Сәлім Ә.²

^{1,2}Т. Қ. Жүргенов атындағы Қазақ Ұлттық өнер академиясы,
(Алматы, Қазақстан)

ҚАЗАҚ ФОЛЬКЛОРЫНЫҢ БҮГІНГІ АНИМАЦИЯЛЫҚ ФИЛЬМДЕРДЕГІ КӨРІНІСІ

Аңдатпа

Бұл мақалада бүгінде балалар тәрбиесіне тікелей қатысы бар анимациялық фильмдердегі қазақ фольклоры турасында әңгімеленеді. Мультипликация өнерінің көрерменге қалай жол тартып, алғашқы қадамдарымен әкелген жаңалықтары сипатталады. Ширек ғасыр бұрын ғана жұртшылық тамсанып көрген мультфильмдер өз актуалдылығын не себепті жоғалтып алғандығы туралы пікірлер мен дәйектер көрсетіледі. Мультфильм – идеология болса, «отандық идеология қандай жағдайда?», «отандық өнімдердің хал-ахуалы», «анимациялық фильмдердегі тақырып пен кейіпкерлер», «жаңа кейіпкерлер», «қазақ фольклоры» және тағы басқа тақырыптар қалай көрсетіліп жатқандығын ашып көрсетеді.

Түйін сөздер: анимация, мультипликация, қазақ фольклоры, «Құйыршық», «Тағдыр», «Айдар», «Ертемір», «Балапан» арнасы.

Кіріспе

Балалардың кино өнерімен таныстығы мультипликациядан басталатыны белгілі: сурет болып салынған не қуыршақты фильм. Оқушылардың қабылдау ерекшелігіне сай келетін қысқа фильмдер немесе хабарлар балаға үлкен әсер қалдырады. Қозғалыс, эпизодтардың тез ауысуы бастауыш сынып оқушыларының психологиялық сұранысына сәйкес келеді. «Өнердің өзге түрлерінің мүмкіндігі таусылған тұста

мультипликация салтанат құрады» деген әйгілі болгар режиссері Тодор Динов. Расында да осы қанатты сөздің жаны бар. Бүгінгі таңда мультипликацияның көркемсуретті және деректі киноның қолынан келмейтін дүние жасауға қауқары бар. Мультипликациялық фильм бала қиялының поэтикалық әлеміне жан бітіре алады. Сонымен қатар мультипликация кеңестік майталман кинорежиссер Сергей Михайлович Эзейнштейн армандаған

өте күрделі интеллектуалды киножанрын меңгеріп алды [1]. Бүгінде анимациялық фильмдерге сұраныс өте жоғары. Мультипликациялық фильмдерге тек кішкентай балалар ғана емес, екі жастан елу жастағы көрерменге дейін қызығушылық танытып отыр.

Анимация өнері зерттеушілердің пікірінше өнердің аралас салаларындағы жаңалықтарды, ең алдымен карикатура, плакат, кітап иллюстрациясы, өнер, музыка, қуыршақ театры, цирк клоуны т.б. қабылдайды әрі қайта өңдейді. Өнердің өзара ықпалдастығы идеясына балалар ерекше назар аударады. Олар өнердің синтезін алып, көркем шығармашылық табиғатын көреді және оны өздері түсіне бастайды. Мультипликация өнері дүние жүзі фольклорындағы көптеген сюжеттерді, классиктер шығармаларынан, балалар әдебиеті жазушыларының шығармаларынан алып үлгерді. Мультфильмнің танымдық, эстетикалық күші басым. Өнердің бұл түрінің құралы туралы кез келген пәннің сабағында айтуға болады.

Әдістер

Қазіргі кезде көп балалар үйден шықпай мультфильмді телеэкраннан немесе ғаламтордан көреді. Оқушылар арасында америка суретші-мультипликаторы, кинорежиссері У. Диснейдің «Бэмби», «Белоснежка и семь гномов», «Золушка», «Спящая красавица», «Приключение мышонка Микки Мауса» сондай-ақ, ресейдің «Маша и Медведь» деген мультфильмдерін көреді. Бүгінде кішкентай көрермендердің таңдау мүмкіндігі өте жоғары ғаламтордан шетелдің анимациялық фильмдерімен қатар отандық мультфильмдерін көреді. Кішкентай көрермендер анимацияның қалай жасалатыны мен кім түсіргеніне

қызығушылық танытады. Мысалы, В. Котеночкиннің «Ну, погоди!», Р. Кочановтың «Чебурашка», «Крокодил Гена», Ф. Хитруктың «Топтышка», «Каникулы Бонифация», П. Степанцовтың «Малыш и Карлсон», «Вовка в тридевятом царстве», Ә. Қайдардың «Қарлығаштың құйрығы неге айыр», «Қаңбақ шал», Қ. Қасымовтың «Құйыршық», Даненовтың «Қадырдың бақыты».

Дискуссия

Мультфильм – идеологияның бір түрі. Қазіргі таңда теледидарда ертелі-кеш қазақ баласының дүниетанымына кері әсерін тигізетін, өзге елдің идеологиясын насихаттайтын мультфильмдерді көрсетіп жатады. Телеарналар қазақтың рухын, болмысын, салт-дәстүрін насихаттайтын ұлттық мультфильмдерді көрсетуі тиіс деп санаймыз. Сондай сапалы дүниені тудыратын мамандар бізде жеткілікті екені белгілі. Тек ұлттық дүниеге назарын салып, қаржыландыратын тетіктер жоқ болуы керек. Әрі бізде шетелдегі тәрізді түрлі мамандар жиналған мультфильм индустриясы жоқ. Ал, қазақтың мультфильмін қатарға қосу үшін сондай бір орталық өте қажет. Мультфильм – өсіп келе жатқан ұрпақ тәрбиесінде үлкен маңызға ие екендігін ұмытпағанымыз абзал. Осы жөнінде бірнеше жылдан бері ұлттық құндылығымызды өзінің басылымы арқылы балалардың санасына сіңірумен айналысып келе жатқан «Айгөлек» журналының бас редакторы Қымбат Әбділдәқызы «Біз бала кезімізде кітап оқитынбыз. Ал қазір техниканың дамуына байланысты, балалар теледидар, компьютер ойындары алдында уақытын өткізеді. Мультфильм дегеніміз – баланы ойнату. Бала өзі сүйіп көріп отырған мультфильмі тіл арқылы түсіндіріліп жатқанда, ол сөз жоқ, өзі

бар зейінмен көріп отырған мультфильм тіліне жанын береді. Яғни, шетелдің түрлі мультфильмдері балаларды ойнатып, күлдіріп, әртүрлі түрлі-түсті бояумен көзін тойдыра отырып, оның көкірегін, сезім-түйсігін, жүрегін жаулап алады. Сөйтіп әдемі суреттер арқылы тілді баланың санасына сіңіріп жібереді. Әрине, бала мультфильм тілін жақсы көріп кетеді. Сол тіл оның жанын жәй таптырып, рахаттандырып, көңілін өсіреді. Мысалы, біз, ең алдымен, баланың көзін тойдырайық деп журналды өзіміздің дарынды суретшілердің көмегімен түрлі-түсті етіп шығарып отырмыз. Себебі, көзі тойған бала, сөз жоқ, оның мазмұнына да көңіл бөледі. Біз іштей бәсекеге түсе отырып, балаларға деген зор сүйіспеншілікпен шетелден артық мультфильмдер жасай аламыз», – дейді.

Анимациялық фильмдер – жас ұрпақты тәрбиелеуде үлкен роль атқарады. Өйткені анимациялық фильмдер баланың психологиясы мен түйсігіне өз әсерін тигізеді. Өкінішке орай, қазақтың мультфильм қоры толып тұрса да, өзіміздің ұлттық мультфильмдеріміз телеарналарда сирек көрсетіледі. Керісінше, шетелдің түрлі көп сериялы мультфильмдері телеэкраннан түспейді. Біздің балаларымыз сол мультфильмнің алдында телміріп отырып, өзге елдің идеологиясымен өсіп жатады. Шетел мультфильмдерінің барлығы орыс тіліне аударылған. Яғни, бұл жерде де орыс тілі насихатталып жатыр деп түсінеміз. Ал, бізде «Балапан» арнасы мен «QAZAKSTAN» ұлттық арнасынан басқа арналарда мультсериялдардың дені орыс тілінде көрсетіледі. Басқа ұлттық болмысы негізінде өзге тілде түсірілген мультфильмді көрген жас ұрпақтың бүйрегі сол тілге бұрып тұратыны белгілі ғой. Мысалы, шетелде арнайы

мультфильм индустриясы бар. Онда бала психологтары, әлеуметтанушылар, педагог мамандары жиналған топ жұмыс істейді. Сол себепті де олардың мультфильмдері тартымды болып шығады.

Өкінішке орай елімізде мультфильм индустриясы әлі де мешеу халде. Қазақ анимациясы Қазақфильмнің бір өгей баласының күйін кешуде. Қазақфильмде мульттех бар. Алайда, соңғы жиырма жылда шетелмен салыстырғанда саусақпен санарлық қана анимациялық фильм көрерменге жол тартты. Қазақ анимациясында бала психологтары, әлеуметтанушылар, педагог мамандарының рөлін режиссер-аниматор мен сценарист атқарады. Демек, режиссер-аниматор сан қырлы маман болуы керек. Бүгінгі анимацияның жүгін арқалап жүрген азаматтардың айтуынша екі жас пен алты жас аралығындағы анимациялық фильмдерді жасау қиын. Оның басты себебі - анимациялық фильм өндірісіне психолог - педагог мамандардың араласпауы. Режиссер-аниматорлардың баланың психологиясын зерттеуге, уақыты да біліктілігі де жетпейді. Біз екі жас пен бес жас арасындағы көрерменнің сұранысын ескеріп отырғамыз жоқ. Кішкентай көрермендерді жасына сай емес, ересек балалар көретін мультсериялдарды көруге мәжбүрлеп отырмыз.

Хәкім Абай айтпақшы «Әр қазақ менің жалғызым» біз әр баланың тәрбиесіне алаңдауымыз керек. Тәрбие тал бесіктен басталатынын ескерсек, тәрбие баланың болашағы, тағдыры. Баланың болашағы - ұлттың тағдыры. Бұл мемлекеттік деңгейде шешілетін үлкен мәселе. Тәуелсіздік алғаннан кейін «Құйыршық», «Тағдыр», «Мен сенемін» атты мультфильмдері көгілдір экранына

жолдама алды.

Екі мыңыншы жылдары Темірбек Жүргенов атындағы өнер академиясы «Қазақфильм» киностудиясымен бірге анимация бірлестігін құрып, бүлдіршіндердің қоржының толтырамыз деп мақсат қойған болатын. Игі бастаманың көшбасында Қазақ мультипликациясының атасы академик Әмен Қайдар тұрған еді. Заманында Әмен Қайдар «мультфильмдер қазақ ертегілері сияқты мазмұны терең болу керек» дегенді айтқан.

Мультфильмдердің ішіндегі «Құйыршық» үш сериядан тұрды.

Ал, «Тағдыр» мультфильмінің табиғаты тіпті өзгеше. Жалпы фильм көрерменді талғамайды. Оны еңкейген қарттан бастап, еңбектеген балаға дейін көре алады. Себебі фильм Ұлы Отан соғысынан бір үзік сыр шертеді. Онда ұлттың патриоттық сезімді оятатын ерекше иірімдер бар.

«Алматы» телеарнасының директоры Сарыбаев Серік Әбікенұлының бастамасымен Әбдіқадыр Садық қазақ батырларын насихаттайтын «Өрлік дастаны» мультфильмдер сериясын жасап, эфирден берді. Сапасы сын көтермейтін бұл мультфильмдер ұлттық табиғаты бар дүниеге сусап отырған көрерменнің шөлін қандыра алмады.

Дәл осы ізбен жасалынған «Azia animation» студиясында 3D технологиямен ағайынды Краустардың «Алдар көсе», «Аңшы» анимациялық мультфильмдер сериясы жасалды. Алматы қаласының демеушілігімен жасалды. Алайда ол мультфильмдерді сәтті шыққан туындылардың қатарына қоса алмаймыз. Бірақ тәрбиелік мәні жоқ. Неге қазақ зиялыларының талқысына салмаған? Нені айту керек екенін, нені көрсету керек екенін қалайша дұрыс сараптай алмаған?

Зиялы қауым бар ғой бізде, мынаны айтуға болады, мынаны айтуға болмайды деп солардан кеңес алу керек еді. Өйткені бала тәрбиесі қазіргі таңдағы өте өзекті мәселе. Онсызда шетелдің әртүрлі телерарналары мен интернет иірімдерінен не қаласа соны көріп жүрген балаларға тым құрыса өзіміз дұрыс тәрбие берейік. Жоғарыда өзіңіз атаған Спанч Бобтың «хикаяларын» да көрсетуге тыйым салу керек [4].

Нәтижелер

Қазақ аниматорларына саннан сапаға өтетін кез келгенін уақыттың өзі көрсетті. «Алдар көсенің» персонаждары өте сәтсіз, қазақтың кейіпкерлеріне ұқсамайды тек дубляждың мықтылығынан көрерменін экран алдында ұстай алды. Экран туындысы үшін дыбыстың орны ерекше екенін тағы да дәлеледеді (дубляж жасаған актер Б. Тұрыс).

Шымкенттік «Сақ» кинокомпаниясы қазақ анимациясында ойып тұрып орын алды. Ұлттық мультфильмге шөлдеп отырған кішкене көрермендер үшін қайнар бұлақтың көзі тәрізді «Қошқар мен теке» дер кезінде келді. «Қошқар мен теке» сәтті шыққан туынды болып жас көрермендердің көзайымы болды. Мультфильмді көрермен ұзақ уақыт жадында сақтады. Ш. Айманов атындағы «Қазақфильм» киностудиясы үш толық метражды анимациялық фильмді өндіріске жіберді. Жаңа туындыларды алғашқы боп, БАҚ өкілдері тамшалады. «Қазақ ертегілері» және «Ер Төстік пен Самұрық құс» атты толық метражды фильм мен «Қазақ елі» анимациялық тарихи-танымдық хикаяны көпшілік енді екі аптадан соң «QAZAKSTAN» және «Хабар» телеарналарынан көрсетті. Алғашқы екі мультфильм қысқа метражды.

Ал 50 сериядан тұратын «Қазақ елі» хикаясында Жәнібек пен Керей кезеңінен бастап, тәуелсіз Қазақ мемлекетінің тарихы толық баяндалады. Әр серияның ұзақтығы 5 минуттан. Сондай-ақ, жақын күндері көзіқарақты көрерменнің назарына, «Момын мен қарақшылар» және «Айка» атты тағы үш мультфильм ұсынылады. «Қазақфильм» басшылығы отандық анимациялық фильмдердің қатарын бұдан былай әлемдік деңгейге жеткіземіз деп отыр. Ол үшін киностудия көптеген графиялық бағдарламалармен жабдықталған заманауи техникамен қамтамасыз етілген.

«Сақ» киностудиясының «Қазақ Елі» анимациялық фильмі 2017 жылы шілдеде «Еуразия» кинофестивалі аясында «Бес құрлық» балалар фильмдерінің XIII халықаралық байқауында «Ең үздік сценарий» номинациясын жеңіп алған болатын.

Қазақ мультфильмінің атасы Әмен Қайдаров: «Немерелерім «Nickeledeon» арнасындағы мағынасыз анимациялық фильмдерді қызығып көреді. Ондағы мультфильмдерді көрсетпеуге тырысып бағамын, бала емес пе, менің көзімді ала беріп, бәрібір сол арнадағы мультфильмдерді көреді. Қазақтың қаншама таңғажайып ертегілері мен батырлар жыры бар, әттең, мультфильм түсіруге қаражат қолбайлау. Үкімет мультфильм саласына көңіл бөлуді ұмытқалы қашан. Мультфильм саласының жырын айта-айта мен де шаршадым. Айтқаныңды еститін құлақ жоқ. Ұлттық арналарымыз отандық мультфильмдерімізді көрсетуге құлықты емес. Шетелдің арзанқол анимациялық мультфильмдерін көрсетеді. Біз балаларымыздың болашағын ойлауды ұмыттық қой» деп қынжылған болатын.

Шет елдік суға салса батпайтын, отқа салса жанбайтын қаһармандарымыз тарихта болғанымен көк жәшік пен планшетті қолға ұстаған балаларға олар беймәлім болып қала береді. Халық зиялылары «ұлттық қаһарманымыз жоқ» деп қызыл кеңірдек болуының себебі де осыдан. Кішкентай баладан «өскенде кім боласын?» деп сұрағанда Бетмен, Спайдерменнің жүз атасы шығатыны көпке мәлім, әрі құлаққа үйреншікті болып қалды. Осы тұрғыда биыл кішкентай көрермендеріне жол тартқан «Күлтегін» анимациялық фильмінің жетістігі көп болды. Бүлдіршіндер Түрік қағанатының даңқты қолбасшысы Күлтегіннің шытырман оқиғалы өмірі мен батырлығын тамашалап, өздеріне үлгі тұтар кейіпкер тапты.

Ресейде балаларға арналған «Теленяня», «Школьник – ТВ», «Детский», НИК: «детские телевидение» атты төрт телеарна бар. Бұл арналарда ертелі-кеш жас өркендердің ой көкжиегін кеңейтетін қызықты бағдарламалар, балалар фильмдері мен көркемдік идеясы терең мультфильмдер көрсетіліп жатады. Бұл арнада орыстың фильмдері мен мультфильмдері ғана емес, бұрынғы кеңестік елдердің жақсы туындыларына да орын берген.

Бізде балаларға арналған жалғыз «Балапан» арнасы 2012 жылдың 3 қыркүйегінен бастап эфирге шықты. Осы «Балапан» арнасы шыққаннан бастап нардың жүгін арқалап келеді. Бүгінгі күнге дейін балаларға арналған Отандық телебағдарламалар мен мультхикаяларды өндірді. Қазақ тәрбесіне қайшы келмейтін шетелдің мультфильмдеріне қазақша дубляж жасады. «Балапан» телеарнасы «Дала ойындары», «Айдар» және «Ертемір» атты 3D форматтағы анимациялық жобаларды жарыққа шығарды. Бұл

мультфильмдер 10 желтоқсаннан бастап телеарнада көрсетіліп жатыр. Жаңа қоғамды құрушылар туралы шытырман туынды. Анимациялық сериалдың қаһармандары цифрланған ғаламның ең өзекті мәселесін шешуді көздейді. 2050 жылы балалардың цифрлы әлемге еніп кеткені сонша, мультфильмнің бас кейіпкері аулада достарымен емес, роботтармен баскетбол ойнауына тура келеді. Ол бес жылда бір-ақ рет өтетін «Дала ойындары» жиынын ұзақ күтеді. Досы және оның смарт-күшігімен бірге ойынға аттанады. Анимациялық жобаның қоюшы режиссері және продюсері – Қасиет Сағидолла.

«Айдар» мультфильмінің көне түркілік миф кейіпкерлері мен сюжеттеріне негізделген. Бас кейіпкер Айдар қиялындағы түрлі қаһармандардың суретін салып жүреді. Олардың өмірде бар екеніне де сенеді. Бірақ оны сыныптастары «қайдағы жоққа сенесің» деп мазақтайды. Айдарды түсінетін жалғыз адам – тарих пәнінің мұғалімі Серікбол ағай. Ол Айдар салған кейіпкерлердің өмірде болғанын, тіпті қазір бар болуы мүмкін екенін айтады. Айдар түсінде көрген тұмарды үйінен тауып алады. Тұмар қаһарманымызға ғажайып күш береді. Ал залым кейіпкер қанша ғасырдан бері сол тұмарды жерден іздеп жүр екен. Қасиетті тұмар мен Жерді Айдар ғана құтқара алады.

«Ертемір» ғажайып күшке ие болған қарапайым баланың ерлік оқиғаларына құрылған. Күнделікті өмірде Темірдің өзге балалардан еш айырмашылығы жоқ. Ал еліне қауіп төнгенде ол батыр Ертемірге айналады. Әлемнің ең сәулетті қалаларын алақандай көлемге дейін кішірейтіп, қорапқа салып, коллекция жинайтын Алпан зұлым болады. Қызметшісі Инеліктің кеңесімен Астананы жаулап алуға келеді [3].

2018 жылы шыққан «Ертемір» мен «Айдар» анимациялық сериалы қазақ балалары үшін үлкен тосын сый болды. Әр бұлдіршін Ертемір мен Айдар болып атой салып ойнап жүр.

Дискуссия

Елбасының биылғы жылғы «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының үшінші тарауында «Аң стилі», «Түркі әлемінің генезисі», «Тарихтың кино мен Телевизиядағы» бөлімі бар. Елбасының мақаласында «Аң стилі» бөлімінде: «Біздің ата-бабаларымыз қоршаған ортамен етене өмір сүріп, өздерін табиғаттың ажырамас бөлшегі санаған. Бұл бас-ты тұрмыс қағидаты Ұлы даланы ме-кен-деген халықтардың дүниетанымы мен құндылықтарын қалыптастырды. Өз жазуы мен мифологиясы бар Қазақстан-ның ежелгі тұрғындарының озық мәдениеті болды. Олардың мұрасының жарқын көрінісі, көркем болмысы мен рухани байлығының айшықты белгісі – «аң стилі өнері». Жануарлар бейнесін тұрмыста пайдалану адам мен табиғаттың өзара байланысының символына баланып, көшпенділердің рухани бағдарын айқын-дап отырған. Олар жыртқыштардың, негізінен мысық тұқымдас аңдардың суретін көбірек қолданған. Егемен Қазақстанның символдарының бірі – жергілікті жануарлар әлемінде сирек кездесетін тұрпаты текті қар барысы екені кездейсоқ емес. Бұл ретте, аң стилі бабаларымыздың айрықша жоғары өндірістік тәжірибесі болғанын көрсетеді. Олар оюлап кескіндеуді, металмен жұмыс істеудің техникасын, соның ішінде, мыс пен қоладан балқымалар жасаудың және құймалар құюдың, жайма алтын дайындаудың

күр-делі әдістерін жақсы меңгерген» [4, 2 б.].

Қорытынды

Елбасының мақаласы өшкенімізді жаңғыртып, өткенімізді түгендеуге туғызылып отырған зор мүмкіндік.

Анимация саласы да қазақтың аңыз әңгімелері мен жыр дастандарының қайнар көзі. Тарихты тірілтіп мультфильмге айналдыруға мамандар ат салысуы керек.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Бауыржан Нөгербек. Шәкен Аманов және қазақ киносы (Қарастырылған мерзімі: 10.01.2019) <https://www.oner.kz/cinema/view/11931-bauyrzhan-nogerbek-shacen-ajmanov-zhane-kazak-cinosy>
2. Керімбек Ниязбаев Абай КЗ «Қазақтың дастаны мен аңызы дайын мультфильм». Сухбатты жүргізген Біләл қуаныш (Қарастырылған мерзімі: 11.01.2019) <https://abai.kz/post/16052>
3. Бегалықызы Т. «Дала ойындарын», «Айдар» мен «Ертемірді» тамашалауға дайынсың ба? // Ұлан газеті. – 18 желтоқсан, 2018. – № 51.
4. Назарбаев Н.Ә. Ұлы даланың жеті қыры // Айқын. – 21.11. 2018. – №177 (3445). – Б. 1 – 2.

Абитаева Г., Салим А.

*Казахская национальная академия искусств им. Т. Жургенова
(Алматы, Казахстан)*

КАРТИНА КАЗАХСКОГО ФОЛЬКЛОРА В СОВРЕМЕННЫХ АНИМАЦИОННЫХ ФИЛЬМАХ

Аннотация.

В этой статье рассказывается о казахском фольклоре в мультфильмах, которые сегодня напрямую связаны с воспитанием детей. Первые шаги искусства мультипликации, новизна и новое дыхание этого чуда. Причины, по которым старые мультфильмы потеряли свою актуальность. Чем хороша мультипликационная идеология? Раскрывает такие темы как, «отечественная идеология», «состояние отечественных продуктов», «темы и персонажи мультфильмов», «новые герои», «казахский фольклор» и многое другое.

Ключевые слова: анимация, мультипликация, казахский фольклор, «Куйыршык», «Тагдыр», «Айдар», «Ертемир», телеканал «Балапан».

THE IMAGE OF KAZAKH FOLKLOR IN MODERN ANIMATION CINEMA

Abitaeva G., Salim A.

*T. Zhurgenov Kazakh National Academy of Arts
(Almaty, Kazakhstan)*

Abstract

This article tells about Kazakh folklore in cartoons, which today are directly related to the upbringing of children. The first steps of the art of animation, novelty and new breath of this miracle. The reasons for which the old cartoons have lost their relevance. What is good multiplication ideology? It covers such topics as «domestic ideology», «state of domestic products», «themes and characters of cartoons», «new heroes», «Kazakh folklore» and much more.

Keywords: animation, Kazakh folklore, «Kuiyrshyk», «Tagdyr», «Aydar», «Ertemir», «Balapan» TV channel.

Сведения об авторе: Абибаева Г. — Казахская национальная академия искусств им. Т. К. Жургенова, кафедра «Кино и ТВ», старший преподаватель кафедры «Режиссура экранных искусств», Алматы, Казахстан.
E-mail: abitaeva.gulzhan@gmail.com

Автор туралы мәлімет: Абибаева Г. — Т. К. Жүргенов атындағы Қазақ Ұлттық Өнер академиясы, «Кино және ТВ» факультеті, «Экрандық өнер режиссурасы» кафедрасының аға оқытушысы (Алматы, Қазақстан)
E-mail: abitaeva.gulzhan@gmail.com

Author's data: Abitaeva G. — T. K. Zhurgenov Kazakh National Academy of Arts, Department of "Cinema and TV", senior lecturer of the Department of Screen Directing Arts (Almaty, Kazakhstan)
E-mail: abitaeva.gulzhan@gmail.com

Автор туралы мәлімет: Сәлім Ә. — Т. К. Жүргенов атындағы Қазақ Ұлттық Өнер академиясы, «Кино және ТВ» факультеті, «Экрандық өнер режиссурасы» кафедрасының оқытушысы (Алматы, Қазақстан)
E-mail: sat.kz@inbox.ru

Сведения об авторе: Салим А. — Казахская национальная академия искусств им. Т. Жургенова, кафедра «Кино и ТВ», преподаватель кафедры режиссура экранных искусств (Алматы, Казахстан)
E-mail: sat.kz@inbox.ru

Author's data: Salim A. — T. K. Zhurgenov Kazakh National Academy of Arts, Department of «Cinema and TV», teacher at the Department of Screen Directing Arts
E-mail: sat.kz@inbox.ru